

СЛУЖБА ЗА РЕВИЗИЈУ ФИНАНСИРАЊА ПОЛИТИЧКИХ СТРАНАКА

На основу члана 14. став (1) Закона о финансирању политичких странака («Службени гласник БиХ» број 22/00, 102/09 и 54/10), члана 24. Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких странака («Службени гласник БиХ» број 61/06), а у вези члана 18. Правилника о административним процедурама прегледа, контроле и ревизије финансијских извјештаја политичких странака («Службени гласник БиХ» број 103/08), издајем

ИЗВЈЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ ГОДИШЊЕГ ФИНАНСИЈСКОГ ИЗВЈЕШТАЈА ЗА 2010. ГОДИНУ И ПОСТИЗБОРНОГ ФИНАНСИЈСКОГ ИЗВЈЕШТАЈА – ОПШТИ ИЗБОРИ 2010. **НАРОДНЕ СТРАНКЕ РАДОМ ЗА БОЉИТАК**

Број: 03-07-6-472/11
Сарајево, 29. мај 2012. године

САДРЖАЈ

МИШЉЕЊЕ РЕВИЗОРА	3
1. УВОД.....	4
2. ПРЕДСТАВЉАЊЕ ПОЛИТИЧКЕ СТРАНКЕ	4
3. ОПИС РЕВИЗИЈЕ	5
Предмет ревизије.....	5
Циљ ревизије	5
Обим ревизије	5
4. ПРЕТХОДНЕ РЕВИЗИЈЕ	5
5. НАЛАЗИ И ПРЕПОРУКЕ.....	6
5.1. НАЛАЗИ	6
5.2. ПРЕПОРУКЕ	9

МИШЉЕЊЕ РЕВИЗОРА

Служба за ревизију финансирања политичких странака извршила је ревизију финансијских извјештаја Народне странке Радом за бољитак и то: годишњег финансијског извјештаја за 2010. годину и финансијског извјештаја за период од дана подношења пријаве за овјеру за изборе до дана овјере резултата Општих избора одржаних у октобру 2010. године.

Руководство странке је одговорно за финансијске извјештаје, поступање у складу са Законом о финансирању политичких странака и успостављање ефикасног система интерних контрола.

Наша одговорност је да изразимо мишљење на основу ревизије коју смо извршили.

Ревизију смо обавили у складу са ревизионим стандардима. Ови стандарди захтијевају да ревизију планирамо и извршимо на начин да прикупимо довољно доказа који нам, у разумној мјери, пружају гаранцију да је странка поступала у складу са Законом о финансирању политичких странака.

Ревизија је на основу узорака испитивала значајне трансакције које потврђују износе у финансијским извјештајима, оцјену рачуноводствених начела приликом састављања финансијских извјештаја и поступање у складу са одредбама Закона о финансирању политичких странака.

Сматрамо да ревизија коју смо извршили пружа разумну основу за изражавање нашег мишљења.

Ревизијом смо утврдили да Народна странка Радом за бољитак у извјештајном периоду није поступила у складу са одредбама члана 8. став (1) и члана 11. став (1) и (3) Закона о финансирању политичких странака.

Према нашем мишљењу, осим наведеног, ревидирани финансијски извјештај указује да је Народна странка Радом за бољитак у 2010. години поступала у складу са одредбама Закона о финансирању политичких странака, те да је трошкове изборне кампање финансирала у складу са одредбама члана 15.10 Изборног закона Босне и Херцеговине.

1. УВОД

Служба за ревизију финансирања политичких странака (у даљем тексту: Служба за ревизију) је извршила ревизију финансијских извјештаја Народне странке Радом за бољитак и то: годишњег финансијског извјештаја за 2010. годину и финансијског извјештаја за период од дана подношења пријаве за овјеру за изборе до дана овјере резултата Опшних избора одржаних у октобру 2010. године.

Ревизија је предузета у складу са чланом 14. став (1) Закона о финансирању политичких странака („Службени гласник БиХ“ број: 22/00, 102/09 и 54/10), чланом 24. Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких странака („Службени гласник БиХ“ број 61/06) и чланом 2. Правилника о административним процедурама прегледа, контроле и ревизије финансијских извјештаја политичких странака („Службени гласник БиХ“ број: 103/08).

Због чињенице да се ревизија обавља провјерама на бази узорка и да постоје ограничења у рачуноводственом систему и систему интерних контрола, постоји могућност да поједине материјално значајне грешке не буду откривене.

У годишњем финансијском извјештају за 2010. годину Народна странка Радом за бољитак је исказала приход у износу од 955.149,01 КМ, што је исказано у сљедећој табели:

Ред. бр.	Брста прихода	Износ у КМ	Учешће у укупном приходу %
1	Чланарина	9.095,00	0,95 %
2	Прилози физичких лица	257.712,94	26,98 %
3	Прилози правних лица	1.000,00	1,11 %
4	Приходи од имовине	47,08	0,10 %
5	Приходи од пр. лица	0,00	0,00 %
6	Приходи од поклона	25.045,10	2,62 %
7	Приходи из буџета ¹	662.248,89	69,33 %
	Укупни приходи:	955.149,01	100,00 %

Према подацима из годишњег финансијског извјештаја, Народна странка Радом за бољитак је остварила расходе у износу 827.977,17 КМ.

2. ПРЕДСТАВЉАЊЕ ПОЛИТИЧКЕ СТРАНКЕ

Назив политичке странке: Народна странка Радом за бољитак. Скраћени назив странке је За бољитак.

Странка је регистрирана код Кантоналног суда у Сарајеву, Рјешењем број Р 30/01 и допуне рјешења: Р-И-8/04 и Р-И-5/05 од 28.06.2005. године, са сједиштем у Сарајеву, улица Крањчевићева број 41.

¹ Странка је извршила корекцију образаца финансијског извјештаја за 2010. годину (образац 3 и 3-ф, на којем су исказани приходи које је странка остварила из буџета), те исти доставила Централној изборној комисији БиХ 06.04.2012. године.

Рјешењем Општинског суда у Сарајеву број 065-0-Ф1-11-000003 од дана 03.06.2011. године уписана је промјена адресе сједишта Народне странке Радом за бољитак, према којем је сједиште ове политичке странке у Сарајеву, улица Куловића број 1.

За заступање Народне странке Радом за бољитак овлашћен је Младен Иванковић–Лијановић, предсједник странке.

Лице овлаштено за подношење финансијских извјештаја за 2010. годину је Иван Панца.

Према подацима из годишњег финансијског извјештаја за 2010. годину, организациону структуру Народне странке Радом за бољитак чине:

- Централна канцеларија,
- 10 кантоналних одбора у Федерацији БиХ,
- 6 регионалних одбора у Републици Српској
- Градски одбор Мостар,
- Одбор Брчко Дистрикт БиХ
- 121 општински одбор.

3. ОПИС РЕВИЗИЈЕ

Предмет ревизије су годишњи финансијски извјештај за 2010. годину и финансијски извјештај за период од дана подношења пријаве за овјеру за изборе до дана овјере резултата Општинских избора одржаних у октобру 2010. године Народне странке Радом за бољитак, и то сљедећих организационих дијелова:

- Централна канцеларија Народне странке Радом за бољитак,
- Општински одбор Народне странке Радом за бољитак Широки Бријег,
- Општински одбор Народне странке Радом за бољитак Ливно,
- Општински одбор Народне странке Радом за бољитак Тузла и
- Општински одбор Народне странке Радом за бољитак Горажде.

Циљ ревизије је да се на основу проведених ревизионих процедура прибаве ревизиони докази, који ће ревизору омогућити да изрази мишљење о томе да ли је Народна странка Радом за бољитак у извјештајном периоду поступала у складу са одредбама Закона о финансирању политичких странака и одредбама члана 15.10. Изборног закона Босне и Херцеговине.

Обим ревизије финансијских извјештаја Народне странке Радом за бољитак обухвата контролу и провођење аналитичких процедура ради утврђивања усклађености података које је странка исказала у финансијском извјештају са одредбама Закона о финансирању политичких странака, односно усклађености извора финансирања и начина трошења средстава, са посебним нагласком на прилоге физичких лица, приходе из буџета, као и финансирање изборне кампање у складу са поглављем 15 Изборног закона Босне и Херцеговине.

4. ПРЕТХОДНЕ КОНТРОЛЕ И РЕВИЗИЈЕ

Служба за ревизију финансирања политичких странака је обавила ревизију и преглед финансијских извјештаја Народне странке Радом за бољитак за период од 2005. до 2009.

године, након чега су издати извјештаји о ревизији, односно извјештаји о прегледу са налазима ревизије, мишљењем ревизора и препорукама политичкој странци.

Након извршеног прегледа годишњег финансијског извјештаја за 2009. годину, издат је извјештај о прегледу са налазима ревизије и препоруком ревизора да странка треба поступати у складу са одредбама члана 6. и члана 8. став (1) Закона о финансирању политичких странака, односно да у финансијском извјештају пријављује све прилоге физичких лица изнад 100 КМ и да се не финансира из извора који су овим законом забрањени политичким странкама.

Нереализоване препоруке:

На основу уочених недостатака у годишњем финансијском извјештају за 2010. годину, утврђено је да Народна странка Радом за бољитак није испоштовала дате препоруке.

5. НАЛАЗИ И ПРЕПОРУКЕ

5.1. НАЛАЗИ

а) Народна странка Радом за бољитак је поступила супротно одредбама члана 8. став (1) Закона о финансирању политичких странака, јер се финансирала из забрањених прилога.²

(1) Политичка странка, односно њених седам (7) организационих дијелова, је остварила приход из извора који су забрањени политичким странкама, на начин што је користила пословне просторије које су у власништву општина, под повољнијим условима или без плаћања закупнине. На тај начин странка је прекршила одредбе члана 8. став (1) Закона о финансирању политичких странака.

- Општински одбор Народне странке Радом за бољитак Илиџа је на основу Уговора о закупу пословних просторија са Општином Илиџа, број: 05-23-2115/09 од 07.10.2009. године, користио пословни простор површине 13,00 м². Цијена закупа је уговорена у постотку 10% од почетне цијене закупа од 20,00 КМ за ехтра зону, у којој се пословни простор налази, односно у износу од 2,00 КМ по м² увећаној за порез на додану вриједност. Кориштењем пословног простора у 2010. години, по цијени закупнине испод тржишне цијене, странка је остварила прилог Општине Илиџа у износу од од 2.808,00 КМ.

- Општински одбор Народне странке Радом за бољитак Тузла је на основу Уговора о закупу пословних просторија број: 02-14-773 од 23.08.2006. године, користио пословни простор површине 68,67 м² по цијени закупа од 1,00 КМ по м².

Према Одлуци о давању у закуп општинских пословних зграда, пословних просторија и гаража ("Службени гласник Општине Тузла", број 6/04), најнижа цијена закупнине у II зони Општине Тузла, гдје се налазе просторије које користи странка, износи 8,00 КМ по м². Кориштењем пословног простора у периоду од јануара до децембра 2010. године под повољнијим условима, односно нижој цијени од оне која је прописана поменутом одлуком, Народна странка Радом за бољитак је остварила прилог Општине Тузла у износу од 5.768,00 КМ.

² У складу са одредбом из члана 8. став (1) Закона о финансирању политичких странака, државни, ентитетски и кантонални органи, органи Брчко Дистрикта БиХ, органи општинских и мјесних заједница, јавне институције, јавна предузећа, хуманитарне организације, анонимни донатори, вјерске заједнице, као и правна лица у којима уложени јавни капитал износи најмање 25% не могу да финансирају политичке странке.

- Општинском одбору Народне странке Радом за бољитак Бихаћ је на основу Закључка Општинског вијећа Општине Бихаћ, а у складу са Одлуком о измјени и допуни одлуке о давању у закуп пословних просторија („Службени гласник Општине Бихаћ“ број 2/2003), општина додијелила на кориштење пословни простор површине 28,32 м² уз цијену закупа од 1,00 КМ увећану за 20% и ПДВ од 17%, што укупно износи 1,41 КМ/м². Према Одлуци о давању у закуп пословних просторија („Службени гласник Општине Бихаћ“ број 4/2002), цијена закупа у I грађевинској зони, којој припада улица Бихаћких бранилаца, у истој се налази и простор који користи политичка странка, износи 10,00 КМ/м².
Кориштењем пословних просторија под повољнијим условима, у односу на тржишне, странка је остварила прилог од Општине Бихаћ у износу од 2.990,60 КМ.
 - Општински одбор Народне странке Радом за бољитак Илијаш је на основу уговора о давању на кориштење пословних просторија број: 04/3-14-1043/09 од 09.09.2009. године, користио без накнаде пословни простор површине 14,40 м² у власништву Општине Илијаш.
Обзиром да у складу са Одлуком о начину и висини плаћања закупнине пословних простора на подручју општине Илијаш (“Службене новине Кантона Сарајево”, број 2/00) најнижи износ мјесечне закупнине на подручју ове општине износи 8,00 КМ, странка је остварила прилог у износу од 1.382,40 КМ.
 - Општина Горажде је у 2010. години плаћала закупнину за пословни простор који је користила Народна странка Радом за бољитак, у мјесечним износима по 150,00 КМ, односно платила је укупну годишњу закупнину у износу од 1.800,00 КМ.³
 - Општински одбор Народне странке Радом за бољитак Завидовићи је на основу Одлуке о давању сагласности на кориштење пословне просторије у власништву општине Завидовићи број: 01-23-5716/08 од 30.12.2008. године, користио пословни простор површине 22,87 м² без накнаде.
 - Општински одбор Народне странке Радом за бољитак Бреза је без накнаде користио пословни простор површине 15 м², који је у власништву Општине Бреза.
- (2) Странка је примила прилоге од два физичка лица у износима по 4.500,00 КМ, што укупно износи 9.000,00 КМ, којима није могуће утврдити идентитет, па се поуздано може тврдити да су то прилози од анонимних донатора.⁴

Упоредбом података из финансијског извјештаја који је Народна странка Радом за бољитак доставила Централној изборној комисији БиХ са подацима из базе података Агенције за идентификациона документа, евиденцију и размјену података, утврђено је да два физичка лица, која је странка у извјештају навела, нису стварни донатори, јер се лица са истим личним подацима (именом, презименом и јединственим матичним бројем) нису налазила у наведеној бази података. Такође је утврђено да та лица нису

³ На рачун странке уплаћена су средства у износу од 450,00 КМ, а износ од 1.350,00 КМ (9 уплата по 150 КМ) уплаћен је на рачун НК Берич, са знаком да је сврха уплате партиципација за плаћање закупнине пословног простора који користи Народна странка Радом за бољитак.

⁴ Донације су примљене као готовинске уплате на балагајну Народне странке Радом за Бољитак.

била уписана у бирачки списак за Опште изборе 2010. године, код Централне изборне комисије БиХ.⁵

б) Народна странка Радом за бољитак није испоштовала одредбе члана 11. ставци (1) и (3) Закона о финансирању политичких странака.⁶

(1) У пословним књигама и финансијском извјештају који је доставила Централној изборној комисији БиХ, странка није исказала све приходе и расходе.

- Странка није исказала приходе, нити расходе ОО Народне странке Радом за бољитак Пале.

Увидом у пословну документацију странке утврђене су исплате политичке странке за утрошену електричну енергију по рачунима ЗП „Електродистрибуција“ а.д. Пале у износу од 1.099,14 КМ који су испостављени на Стоматолошку ординацију, и то у 2010. години 979,92 КМ, а у претходној години 183,13 КМ.

На бази поменуте документације, евидентно је да је странка користила пословни простор, за који није платила, нити исказала закупнину, а такође није исказала ни прилог правног или физичког лица по том основу.

- Политичка странка није исказала приход, нити све трошкове које је остварио организациони дио странке у Мостару.

Увидом у пословну документацију странке утврђено је да је иста током 2010. године вршила исплате по основу рачуна које јој је испоставило правно лице „Велмос Цомпану“ д.д. Мостар, на име рефундација трошкова у износу од 7.629,86 КМ.

На основу поменутих рачуна, поуздано се може тврдити да је политичка странка у Мостару користила пословни простор, а при томе у пословним књигама и финансијском извјештају није исказала трошкове закупнине, обавезу по том основу, нити пак прилог правног лица остварен кориштењем простора без плаћања закупнине.

(2) У пословним књигама и финансијском извјештају који је доставила Централној изборној комисији БиХ, Народна странка Радом за бољитак је исказала обавезе према иностраном правном лицу “Capelant International Corporation”, Republic of Seychelles у износу од 27.010,87 КМ, односно 13.810,18 EUR, за које је у поступку ревизије утврђено да су исте непостојеће.

Увидом у пословну документацију странке, утврђено је да Рачун ино добављача “Capelant International Corporation”, Republic of Seychelles, број 043-09 од дана 24.08.2009. године испостављен на износ 20.715,00 EUR, што у протувриједности домаће валуте износи 40.515,01 КМ. На основу документације царинске испоставе БиХ (ЈЦИ број 19387 од 22.09.2009. године) и Међународног товарног листа (ЦМР број 172057 од 22.09.2009. године) утврђена је вриједност испоручене робе у износу назначеном на рачуну добављача, те је на исти обрачуната царинска и порезна обавеза.

Ревизијом је утврђено да је странка евиденцију о набавци пропагандног материјала у 2009. години успоставила на основу уговора који је гласио на износ од 34.525,44 EUR,

⁵ Према подацима Агенције за идентификациона документа, евиденцију и размјену података једно лице, које је наведено као донатор политичке странке, је 07.11.2007. године проглашено мртвим, а друго лице има активно пребивалиште у Мостару од 02.04.2012. године

⁶ Према одредби члана 11. став (1) Закона о финансирању политичких странака, странка је обавезна успоставити потпуне и тачне евиденције о својим приходима и расходима.

Према одредбама члана 11. став (3) Закона о финансирању политичких странака, странка је обавезна подносити финансијски извјештај у форми коју одобри Централна изборна комисија Босне и Херцеговине. Садржај, форма, начин и други детаљи извјештавања уређени су Правилником о годишњим финансијским извјештајима политичких странака („Службени гласник БиХ“ број 61/06)

што је више за 13.810,18 EUR, односно 27.010,87 KM, од вриједности испорученог материјала, а да накнадно није извршено усаглашавање са стварном обавезом коју је странка и платила. Самим тиме странка је исказала и трошкове у већем износу за 27.010,87 KM од стварних.

- (3) Из пословних књига странка није искњижила ненаплатива потраживања у износу од 67.300,00 KM, за која се поуздано зна да неће бити наплаћена, те је на тај начина избјегла да исказе трошкове у поменутом износу.
- У пословним књигама странка је исказала потраживање од Бошњачке странке права у износу од 10.000,00 KM. Увидом у службене евиденције Централне изборне комисије БиХ и документацију коју су доставили надлежни судови који врше регистрацију политичких странака, утврђено је да Бошњачка странка права, од које Народна странка Радом за бољитак исказује потраживања, не постоји.
 - Странка је у пословним књигама за 2010. годину исказала потраживања у износу од 57.330,00 KM, на име исплаћених средстава физичким лицима у 2006. години, по основу уговора за остварење мјерљивих циљева везаних за изборне резултате на Општим изборима у тој години.
Како не постоје ни минимални услови за наплату поменутих потраживања, иста су требала бити искњижена из пословних књига, на терет трошкова странке.

Трошкови изборне кампање

Народна странка Радом за бољитак је поступила у складу са одредбама члана 15.10 Изборног закона Босне и Херцеговине, односно испоштовала је законом прописани лимит на трошкове изборне кампање. У сврху изборне кампање странка је потрошила 331.889,91 KM. Према одредбама члана 15.10 Изборног закона Босне и Херцеговине, политичка странка за потребе изборне кампање не смије потрошити више од 0,30 односно 0,20 KM по бирачу у сваком изборном кругу⁷, према броју бирача, које је објавила Централна изборна комисија БиХ. Према подацима Централне изборне комисије БиХ, Радом за бољитак је у сврху изборне кампање могла потрошити 2.804.342,80 KM.

5.2. ПРЕПОРУКЕ

Препоручује се Народној странци Радом за бољитак да се придржава одредби Закона о финансирању политичких странака, а посебно на основу уочених недостатака се препоручује:

- ***да се не финансира из извора који су чланом 8. став (1) Закона о финансирању политичких странака забрањени,***
- ***да у складу са одредбом члана 11. став (1) овог Закона успостави потпуне, тачне и благовремене евиденције о свим приходима и расходима,***

⁷ Члан 15.10 став (2) прописује да се максимално дозвољени износ за финансирање изборне кампање израчунава на начин што се број бирача у свим изборним јединицама, у којима политички субјект има кандидатску листу или кандидата, помножи са: 30 фенинга за начелника општине односно градоначелника и за чланове скупштине општине, чланове Народне скупштине РС и Представничког дома Парламента Федерације БиХ, чланове Парламентарне скупштине БиХ, члана Предсједништва БиХ, и предсједника и потпредсједнике РС, односно 20 фенинга за изборе за чланове кантоналних скупштина.

- *да финансијске извјештаје подноси Централној изборној комисији Босне и Херцеговине у складу са одредбама члана 11. став (3) Закона, односно у форми прописаној Правилником о годишњим финансијским извјештајима политичких странака и*
- *да утврди стварне обавезе и потраживања странке, те изврши одговарајућа књижења у својим пословним књигама.*

КОМЕНТАР:

Народна странка Радом за бољитак се у датом року није изјаснила на налазе ревизије наведене у Прелиминарном извјештају о ревизији годишњег финансијског извјештаја за 2010. годину, који је странци достављен дана 18.04.2012. године.

Захваљујемо се овлашћеном лицу за финансијске извјештаје и запосленим централне канцеларије Народне странке Радом за бољитак, на доброј и коректној сарадњи током обављања ревизије финансијских извјештаја.

Мр. Хасида Гушић – шеф Службе за ревизију; ревизор

Сања Чабрило – ревизор